

Окремі законодавчі пропозиції щодо реформування інституту професійного представництва адвоката у цивільному процесі

Окремі законодавчі новели, які запропоновано проектом Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» № 6232 (далі – проект Закону України № 6232) [1] характеризуються неоднозначністю, дискусійністю та відображають певну непослідовність в законотворчій діяльності з боку суб'єктів законодавчої ініціативи. У зв'язку з цим уявляється доцільним проаналізувати окремі дискусійні питання, які викладені у зазначеному проекті нормативного акту.

Поряд з цим, варто окремо зазначити, що зацікавленість проблематикою оновлення чинного цивільного процесуального законодавства у зв'язку з проведенням судової реформи в Україні належним чином відображена у наукових дослідженнях кафедри цивільного процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого [2].

Законодавчою ініціативою, яка викладена у змісті проекту Закону України № 6232, та пов'язана з професійною діяльністю адвокатів як професійних представників у цивільному процесі, є пропозиція закріпити у змісті ЦПК України специфіку малозначних справ (малозначних спорів).

Указаним проектом пропонується нова редакція ч. 2 ст. 61 ЦПК України, де йдеться про те, що при розгляді спорів, що виникають з трудових відносин, а також справ у малозначних спорах (малозначні справи) представником може бути особа, яка досягла 18 років, має цивільну процесуальну дієздатність, за винятком осіб, визначених у статті 62 ЦПК України. Такі пропозиції деталізуються у змісті запропонованої вказаним законопроектом нової редакції ч. 6 ст. 20 ЦПК України, де передбачено, що для цілей цього Кодексу малозначними справами є:

- 1) справи, у яких ціна позову не перевищує сто розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб;
- 2) справи незначної складності, визнані судом малозначними, крім справ, які підлягають розгляду лише за правилами загального позовного провадження, та справ, ціна позову в яких перевищує п'ятсот розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

На нашу думку, вказані законодавчі пропозиції є суперечливими, оскільки вони протирічать змісту законопроекту № 5221 [3], у якому суб'єкт законодавчої ініціативи пропонує доповнити зміст ст. 10 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» новою частиною 5, у якій пропонується розуміти малозначний спір як будь-який немайновий спір, а також майновий спір, якщо ціна позову не перевищує одного мільйону гривень.

Виходячи з вказаного наявна, як вважаємо, непослідовність у пропозиціях суб'єкта законодавчої ініціативи, який прагне удосконалити та деталізувати пра-

вове регулювання інституту малозначних спорів у судах. Поряд із цим, автор є прибічником позиції, згідно з якою є не правильним розуміти ті категорії справ, які визначені у проекті Закону України № 6232 як малозначні, оскільки навіть саме поняття «малозначність» не відображає сутність вказаних правових спорів через достатньо значні розміри цін позовів у таких справах.

Поряд із вищенаведеними суперечливими законодавчими пропозиціями, також убачається дискусійним питання щодо запровадження нового інституту «самопредставництва у судах». Відповідно до змісту запропонованої проектом Закону України № 6232 нової редакції ч. 1 ст. 59 ЦПК України, сторона, третя особа, а також особа, якій законом надано право звертатися до суду в інтересах іншої особи, може брати участь у судовому процесі особисто (самопредставництво) та (або) через представника. Вказані положення деталізуються у ч. 3 вказаної статті, у якій передбачено, що юридична особа бере участь у справі через свого керівника або члена виконавчого органу, уповноваженого діяти від її імені відповідно до закону, статуту, положення (самопредставництво юридичної особи), або через представника.

Беручи до уваги вищенаведені пропозиції суб'єкта законодавчої ініціативи, на нашу думку, запровадження інституту самопредставництва прямо суперечить запровадженому інституту виключного представництва адвокатами інтересів осіб у судах (крім окремих передбачених законодавством випадках). Вказана суперечність полягає у тому, що запроваджений законодавцем підхід до концентрації виключних представницьких повноважень адвокатів, зокрема у цивільному процесі, буде не дієвим, оскільки пропозиції, які передбачені у проекті Закону України № 6232, фактично нівелюють виключне представництво адвокатами інтересів осіб у судах.

Таким чином, беручи до уваги викладене, вважаємо, що законодавчі пропозиції, які викладені у проекті Закону України № 6232 та стосуються реформування інституту представництва інтересів осіб у судах несуть у собі ті новели, які суперечать змісту норм Конституції України. Це пояснюється фактичним зменшенням концентрації виключних повноважень адвокатів на здійснення представництва у судах.

Список використаних джерел:

1. Проект Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» від 23.03.2017 № 6232. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61415

2. Цивільне судочинство України: основні засади та інститути: монографія / В. В. Комаров, К. В. Гусаров, Н. Ю. Сакара та ін.; за ред. В. В. Комарова. Харків: Право, 2016. 848 с.

3. Проект Закону Про внесення змін до статті 10 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо малозначних спорів у судах: від 04.10.2016 р. № 5221. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=60174

Науковий керівник: *Гусаров К. В., д.ю.н., професор, завідувач кафедри цивільного процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.*

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Кафедра цивільного процесу

**Актуальні проблеми цивільного та
господарського судочинства в аспекті
судово-правової реформи**

*Матеріали науково-практичної конференції
студентів та аспірантів
24 листопада 2017 р.*

Харків
«Оберіг»
2017

Актуальні проблеми цивільного та господарського судочинства в аспекті судово-правової реформи: матеріали наук.-практ. конф. студентів та аспірантів (м. Харків, 24 листопада 2017 р.) / за заг. ред. К. В. Гусарова. – Х.: ТОВ «Оберіг», 2017. – 260 с.

Тези доповідей учасників науково-практичної конференції студентів та аспірантів «Актуальні проблеми цивільного та господарського судочинства в аспекті судово-правової реформи», присвячені аналізу новітніх положень ЦПК та ГПК України в редакції Закону України № 2147-VIII від 03.11.2017 р. «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів».

Проведення конференції та оприлюднення тез доповідей відбулось за сприяння та спонсорської підтримки Адвокатського офісу «Дімітріадіс та партнери» та особисто адвоката Дімітріоса Дімітріадіса, які здійснюють професійну юридичну діяльність на території країн-членів Європейського Союзу та в Україні.

Для науковців, викладачів, студентів ВНЗ і всіх, хто цікавиться питаннями цивільного та господарського процесів.

The abstracts of the participants of the scientific and practical conference of students and post-graduate researchers “Actual problems of civil and economic legal proceedings in the aspect of judicial reform” are devoted to the analysis of the latest provisions of the CPC and the EPC of Ukraine in the edition of the Law of Ukraine No. 2147-VIII of 11.11.17 “On Amendments to the Economic Procedural Code of Ukraine, the Civil Procedural Code of Ukraine, the Code of Administrative Legal Proceedings of Ukraine and Other Legislative Acts”.

The conference and publishing abstracts were arranged with the assistance and sponsorship of the Law Firm “Dimitriadis and Partners” and personally of attorney Dimitrios Dimitriadis, which carry out professional legal activities on the territory of the European Union and Ukraine.

For scientists, lecturers, university students and all those who are interested in civil and economic procedure.